

Undersökning inför eventuell strategisk miljöbedömning

Handläggare: Tommy Ek				
Förvaltning: Miljö- och byggförvaltningen Mora Orsa.				
Plan: Planprogram för Orsa Grönklitt				
Läge för plan: Orsa Grönklitt				
Syfte med plan: Syftet med planprogrammet är att undersöka områdets lämplighet för utveckling enligt Orsa Grönklitts intentioner med utbyggnad av liftanläggningar och nya bostadsområden mm. Planområdet kommer att byggas ut över längre tid genom olika etapper och med en eller flera detaljplaner. Planprogrammet kommer att vara vägledande för efterföljande detaljplanering.				
Teckenförklaring: + positiv påverkan - negativ påverkan. Endast X, är påverkan av varken positiv eller negativ karaktär.				
Beskrivning av planens påverkan jämfört med nuläget.				
Miljökategori	Betydande miljöpåverkan	Viss miljöpåverkan	Ingen känd miljöpåverkan	Kommentarer
1. Biologisk mångfald		X		Orsa Grönklitt omges av storskog och naturvärden har påträffats vid framtagande av naturvärdesinventeringar. De naturvärden som kan påverkas av en exploatering bedöms inte få en betydande miljöpåverkan avseende områdets biologiska mångfald. I anslutning till exploateringsområdet finns sannolik och potentiell kontinuitetsskog. De bedöms dock ej påverkas av föreslagna utbyggnadsområden.
2. Befolkning		X +		Planområdet innehåller bostadsnära rekreationsskog som därmed har sociala värden. Att delar av skogen exploateras bedöms ha viss miljöpåverkan för boende i området och därför belyser planarbetet hur det stora utbudet av strövområden, områden för löpning, orientering, cykling och områden i övrigt för det rörliga friluftslivet fortsatt tillgängliggörs och utvecklas. Planområdet ligger inom riksintresseområde för friluftsliv och rörligt friluftsliv. Ur befolkningsperspektiv kan mer bostäder och en utvecklad anläggning i Grönklitt ha en positiv inverkan på sysselsättning, bostadsförsörjning och tillgång till kommersiell service både i Grönklitt och Orsa tätort.
3. Människors hälsa		X +		Natur och friluftsliv gör gott för människors hälsa. En utveckling av Orsa Grönklitt med nya bostäder skapar bättre förutsättningar att driva besöksanläggningen vidare och att göra nya

				<p>investeringar i anläggningens aktivitetsutbud, både de avgiftsbelagda och gratisaktiviteterna. En skidanläggning är av sådan art att viss bullerpåverkan, gm snökanoner, kan förekomma. Denna påverkan bedöms dock inte vara problematisk för boende i området.</p>
4. Växt- och djurliv		X -		<p>Under 2023 utfördes en naturvärdesinventering i Grönklitt. I det drygt 300 hektar stora inventeringsområdet avgränsades 23 naturvärdesobjekt. Alla objekt utom ett klassades i naturvärdesklass 3 och 4, de lägsta klasserna. Naturvärdesobjekten är små och har få rödlistade arter. Antalet signalarter är också lågt och de flesta av dem är knutna till fuktiga miljöer längs bäckar och myrkanter. Av naturvärdesobjekten ligger 18 vid eller på myr och längs bäckar.</p> <p>Merparten av skogen vid Grönklitt kalavverkades på 1970-talet och det har kraftigt påverkat artmångfalden. En mycket liten areal av inventeringsområdet har skoglig kontinuitet med äldre träd. Förekomst av naturvärdesobjekt skall beaktas vid kommande detaljplanering. Tänkt tomtområden planeras med sammanhängande grönstråk.</p> <p>Delar av området för planprogrammet omfattas av det generella strandskyddet för Ö Rådsjön och Hällvasslen. Strandskyddsområdena som i översiktsplanen ingår i områden utpekade som ”ny stadsbygd” är också utpekade som LIS-områden. Detta omfattar delar av strandskyddszonerna för Råtjärnen, Råtjärnsbäcken, Bjusvasseln och Knölbäcken. Vid planområdet finns Råtjärnen och Råtjärnsbäcken som omfattas av strandskydd. De avrinner till vattenförekomsten Bjusvasseln.</p>
5. Mark			X	<p>Efter genomförd geoteknisk utredning kan konstateras att den generella bedömningen är att området har goda geotekniska förhållanden för framtida exploatering. Området består av morän, berg och torvjordar där både morän och berg är stabila och ej sättningkänsliga material att exploatera på. Torvjordar är däremot mycket sättningkänsliga och exploatering bör därför ej ske utmed myrpartier. Vid byggnation utmed områden som kan innehålla torv kommer utskiftningsarbeten erfordras. Detta innebär att sättningkänslig torv tas bort och ersätts med kontrollerade massor som ej är sättningkänsliga. Lutningarna inom området varierar och mycket branta lutningar kan förekomma lokalt. Den generella bilden är att det ej förekommer risk för ras och skred inom planområdet. Det ska dock utföras detaljerade studier avseende risker för ras och stabilitet vid framtagande av kommande detaljplaner för de olika delområdena.</p>
6. Vatten			X	<p>Planprogramarbetet har initierat en dagvattenutredning, vilken har tagits fram med förslag på hur situationen kan förbättras för befintliga fastighetsägare samt hur dagvattnet ska hanteras i de nya exploateringsområdena.</p>

				Förutsättningar bedöms finnas för att hantera dagvatten samt skyfall.
7. Luft		X -		Tänkt exploatering kan innebära en viss mängd ökad trafik inom och i anslutning till planområdet men utifrån de förutsättningar som finns i Grönklitt med omnejd så bedöms ingen betydande miljöpåverkan avseende påverkan på luftkvalitet uppstå.
8. Klimatfaktorer		X + -		Ingen ändring av sol, vind eller strömningsförhållanden. Ej heller betydande gasutsläpp som kan påverka klimatet. Byggnation innebär alltid viss påverkan avseende material och transporter. Planering skall ske för elbils-laddstationer.
9. Materiella tillgångar			X	Exploateringen påverkar kommunens VA-kapacitet, därför har en ny överföringsledning byggts som kopplar Grönklitts spillvattenanläggning till Bunks reningsverk i Orsa. Kapaciteten i reningsverket samt dricksvattentillgången behöver beaktas i kommande planarbeten.
10. Landskap		X -		I Grönklitt finns flera platser som erbjuder fina utblickar över Orsasjön och omkringliggande landskap (Siljansringen). Samtidigt är det högt belägna planområdet också synligt på långa avstånd. Då området, till viss del, redan är ianspråktaget och föreslagen exploatering endast avser en utökning bedöms påverkan ej bli betydande. Under planarbetet behöver påverkan på landskapsbilden och utblickar ändå tas i beaktande.
11. Bebyggelse		X +		Delar av planområdet ligger i nära anslutning till befintlig bostadsbebyggelse. Exploateringen bedöms få en viss påverkan på bebyggelsen. Planarbetet behöver belysa hur ny bebyggelse anpassas till befintlig bebyggelse. Utformningsbestämmelser bör föreslås i kommande detaljplanering. Grönklitt har idag en relativt luftig karaktär och ska enligt översiktsplanen utvecklas utan att områdena uppfattas som alltför tätbebyggda. Denna riktlinje behöver tas i beaktande vid utformningen av kommande detaljplaner.
12. Forn- och kulturlämningar			X	Planprogramarbetet har initierat en inventering och utredning av områdets kulturvärden. Inom området finns lämningar av kolmilor som normalt sett klassas som övriga kulturhistoriska lämningar. Fäbodrar finns i Grönklitts närområde I den kulturmiljöanalys som Dalarnas museum genomfört konstateras att det inte gått att belägga någon ytterligare lämningstyp genom arkivstudierna. Med tanke på de omgivande fäbodarna skulle så kallade vilhol, platser där vallkullorna vilade med djuren under dagen, kunna finnas vid myrar och tjärnar. Vilhol kan innehålla ristningar i träd. Det är även tänkbart att lämningar efter järnframställning kan finnas inom området. Möjligen kan spår efter stigen mellan Fryksås och Hällbergs fäbodrar finnas parallellt med Stormovägen utmed Rådsjöns östra sida. På KMR:s terrängkuggningskarta syns enstaka strukturer som är svåra att bestämma till sin funktion, men som skulle kunna vara spår efter äldre

				kulturpåverkan. På några ställen finns vad som ser ut som närmast lodräta bergskanter, vilket skulle kunna vara spår efter stenbrytning. För att kunna klarlägga förekomst av ev ytterligare fornlämningar kommer en fördjupad fornminnesinventering att genomföras under 2024.
13. Kulturarv			X	Centrumbyns utformning med inslag av Dalaromantisk stil bör beaktas vid kommande nya nära bebyggelse. Utformningsbestämmelser bör föreslås i kommande detaljplanearbeten.
14. Övrigt -trafik		X - +		Trafikaspekten är viktig att studera under planarbetet. Eftersom planområdet är starkt kuperat behöver nya gator förprojekteras i samband med kommande detaljplanearbeten. Exploateringen kan förväntas medföra en ökning av trafiken på statliga Fryksåsvägen och Grönklitts vägnät. En trafikutredning är framtagen som endast påvisar marginell påverkan inom Grönklittsområdet. Utredningen kompletteras under 2024 med undersökning av eventuell påverkan på trafiksituationen i Orsa centrum med förslag, i förekommande fall, på förbättringsåtgärder. Bedömningen är ändå att tänkt exploatering inte skall ge en betydande miljöpåverkan.

Föreligger betydande miljöpåverkan? ja nej

* Om betydande miljöpåverkan föreligger ska strategisk miljöbedömning påbörjas.

Motiverat ställningstagande

Planområdet omfattas av riksintresse för friluftsliv (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken) och riksintresse för rörligt friluftsliv (enligt 4 kap. 1–2 § miljöbalken). Området beskrivs av närboende som en bostadsnära rekreationsskog. De sociala och rekreativa värdena är viktigt att studera och därför belyser planarbetet hur det stora utbudet av strövområden, områden

för löpning, orientering, cykling och områden i övrigt för det rörliga friluftslivet fortsatt byggs ut, utvecklas och tillgängliggörs. Utifrån de naturvärdesinventeringar som tagits fram under planarbetet bedöms påverkan ej bli betydande.

VA-kapaciteten är en viktig aspekt att studera under kommande detaljplanearbeten. Genomförd utbyggnad av VA-kapacitet bedöms dock klara tänkt utbyggnad. Geoteknisk undersökning och dagvattenutredning är framtagna vilka visar på att området är möjligt att bebygga utan betydande miljöpåverkan. Kommande detaljplanearbeten bedöms kunna ha en

viss påverkan på landskapsbild och på befintlig bebyggelse. Under planarbetet behöver det studeras närmare hur ny bebyggelse ska förhålla sig till Siljansringens landskapsbild, Grönklittsanläggningens luftiga karaktär och den befintliga bebyggelsen. Bedömningen är ändå att då det handlar om en befintlig anläggning som utvidgas och att riktlinjer föreslås som skall reglera utformningen av ny bebyggelse så bedöms det att det inte kan vara fråga om betydande miljöpåverkan.

De ökade trafikmängderna till följd av planprogrammet studeras särskilt med simulering av trafiksituationen 2040. Planprogrammet kommer utifrån resultatet av den utvidgade trafikutredningen föreslå eventuella nödvändiga förbättringsåtgärder av befintlig trafikanläggning.

En arkeologisk utredning genomförs med anledning av planprogrammet.

Planprogrammet är i stora delar överensstämmande med gällande översiktsplan. Planförslaget bedöms inte strida mot några kommunala eller nationella riktlinjer, lagar eller förordningar. Vidare berör inte planförslaget områden som har erkänd skyddsstatus nationellt.

Genomförandet av planprogrammet bedöms inte ge någon påtaglig påverkan på riksintresse enligt 3 kap 6§ miljöbalken eller riksintresse enligt 4 kap 1-2§ miljöbalken då det rör sig om utveckling av en befintlig anläggning och åtgärder föreslås för att utveckla friluftslivet. Planprogrammet berör ej heller något Natura 2000-område.

Orsa kommun gör sammantaget bedömningen att planprogrammet inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på miljön, natur- eller kulturvärden eller människors hälsa och att det därigenom inte föreligger något behov av att i enlighet med 6 kap Miljöbalken genomföra en strategisk miljöbedömning.

